

[Honoré]

we, hvor vi opfordrede regeringen til i internationale organer at arbejde for en anerkendelse af den indre løsning i Zimbabwe-Rhodesia og for en ophævelse af sanktionerne mod dette land. Det, der nu er sket, siden vi fremsatte vort forslag, gennemførelsen af disse valg, har givet os ret i vores bedømmelse af udviklingen og har aktualiseret vores forslag.

En endelig bedømmelse af valgenes forløb må selvfølgelig afvente flere rapporter fra de forskellige observatører til valgene. Udenrigsministeren nævner i sin redegørelse, at det var private grupper, der deltog, og derfor er bedømmelsen usikker. Men det er jo delvis den danske regerings og udenrigsministerens egen fejl, at det forholder sig sådan, idet regeringen fik tilbud fra Rhodesia om at sende en regeringsrepræsentant som observatør til valgene, det vil sige, at vi kunne i dag have haft et bedre bedømmelsesgrundlag. Dersom regeringen havde gjort brug af dette tilbud, havde vi ikke været henvist til at skulle afvente udenlandske observatørers rapporter, men vi kunne fra udenrigsministeriets, regeringens, egen mund havde fået en førstehåndsrapport om disse ting. Det afslog man altså, og det svækker regeringens autoritet i dette spørgsmål.

Der var – og det er bemærkelsesværdigt – mulighed for at gennemføre disse valg. Det var jo for mange et åbent spørgsmål, om man ville kunne det, ikke mindst i betragtning af, at Den patriotiske Front påstod, at den ville kunne sabotere disse valg. Jeg synes, det er noget, der bør øge vores tillid til myndighederne, at de kunne gennemføre disse valg under så vanskelige omstændigheder som en partisankrig.

En anden ting, man må hæfte sig ved, er den brede deltagelse i valget. 64 pct. må betragtes som en pæn folkelig manifestation, hvor de fremmødte havde mulighed for at stemme på flere partier. I afrikansk sammenhæng må gennemførelsen af disse valg betragtes som en relativt set særdeles demokratisk begivenhed.

Udenrigsministerens redegørelse er meget refererende. Der tales om, hvad de forskellige parter mener om forholdene dernede, og det er selvfølgelig interessant at få dette at vide, men det gør altså også, at redegørelsen er noget svævende. Det kan der for så vidt være noget positivt ved. Regeringen vil lige-

som afvente, hvad der sker, vil ikke binde sig definitivt. Jeg må også betragte det som forholdsvis positivt, at udenrigsministeren på ny anfører, at regeringen i hvert fald ikke har fordømt den indre løsning, selv om den heller ikke har anerkendt den. Ministeren nævner også i sin redegørelse, at biskop Muzorewa har bevæget sig frem til en styrket politisk position i forhold til en stor del af den sorte befolkning. Denne indrømmelse synes jeg er positiv. Positivt er for mig at se også, at udenrigsministeren siger, at situationen rummer mange nye elementer. Det vil sige, at vi har ikke bare den situation, der forelå, da vi havde debatten om Rhodesia sidste efterår. Der er nye momenter ifølge udenrigsministeren, som kan nødvendiggøre en ændret vurdering af begivenhederne og forholdene dernede.

Jeg må også sige, at det er positivt for mig, at ministeren i sin afslutning siger, at vi skal hverken fordømme eller anerkende, men i hvert fald ikke fordømme det, og ministeren mener, at denne ikke-fordømmende holdning er i fuld overensstemmelse med FNs sikkerhedsråds resolutioner. Denne fortolkning af FNs sikkerhedsråds resolutioner mener jeg er efter omstændighederne noget, som kan vurderes positivt. Men selvfølgelig havde jeg hellere set en mere positivt afklaret holdning, der drog konsekvenserne af, at der er en ny situation, og at en stillingtagen fra dansk side, en dansk udenrigspolitik, en dansk Afrikapolitik, på nuværende tidspunkt godt kunne formuleres, så vi ikke blot skulle forholde os afventende, være ligesom på slæbetov af andre lande.

Jeg ser udenrigsministerens og venstres problem i, at venstre reelt set ligger på linje med kristeligt folkepartis Rhodesiapolitik, for det er jo det, der har karakteriseret venstres holdning i årene forud for regeringsdannelsen, men at regeringssamarbejdet har nødvendiggjort, at venstre i stort omfang overtog en socialdemokratisk fremmed udenrigspolitik og ligesom må leve med denne spænding, som jeg ikke misunder venstre.

Det problem, vi har for os i dag, er jo ikke, om man kan være utilfreds med det ene eller det andet moment ved valgene og enkeltheder i regeringsudsigterne og politiske skikkelser, men det er selve spørgsmålet om, hvorvidt vi over for Zimbabwe-Rhodesia vil anerkende de samme kriterier for diploma-